

pintor del segle XV Ramon Gonsalbo, sogre del notari; aquest ja consta que era casat amb Joana Gonsalbo el 1466 i morí vuit anys després.

Intervenien el PRESIDENT, el Sr. J. GUDIOL (precisions estilístiques sobre les obres mencionades pel Sr. Benet i discussió de les datacions), el SECRETARI (subratlla l'interès de les descobertes de pintures murals medievals i dels treballs meritoris de salvament d'obres d'art fets a Andorra gràcies a l'acció del Sr. Benet; creu que als retaules esmentats els convindria més aviat una data del segon quart del segle XVI; recorda que el Sr. Angulo n'estudià la relació amb unes taules de Caldes de Malavella) i el COMUNICANT (proposa llur datació vers 1525). — JOAN AINAUD, Secretari.

24 abril 1954: Llengua i Literatura. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El Sr. MIQUEL DOLÇ parla de *La toponímia hispana de Marcial*.¹ Comença remarquant la importància de l'antroponímia i de la toponímia en l'obra de Marcial, la qual assoleix uns dos mil cinc-cents noms propis. Molts d'aquests topònims corresponen a llocs comuns de l'antiguitat greco-romana. Hi ha, en canvi, al·lusions a Tarragona i a Laletània, que obeeixen impressions reals. Des del punt de vista tècnic la toponímia més important i més complexa de Marcial és la celtibèrica. El Sr. Dolç destaca els vint-i-un noms següents, les característiques dels quals estudia sumàriament. Vuit almenys són indubtables quant a la grafia i a la localització: *Bilbilis* (al turó de Bàmbola), *Caius* (= Moncayo), *Salo* (= Jalón), *Tagus* (= Tajo), *Voberca* (= Buberca), *Burado* (= Beratón), *Tutela* (= Tudela), *Congedus* (= Alhama d'Aragó). Podem establir la grafia d'altres tres: *Boterdus* (hortes de Campiel), *Platea* (a l'horta de Calatayud), *Peteris* (= riu Piedra). La grafia és segura, però problemàtica la localització de *Vadauero*, *Rixamae*, *Carduae*, *Rigae*, *Turgantum*, *Turasia* i *Vatinesca*. Tres noms, finalment, no sols no ofereixen una fràgil hipòtesi de localització, ans encara hom pot discutir-ne la grafia: *Nuthia*, *Dercenna* i *Tuetonissa*. Les hipòtesis dels erudits espanyols, i especialment aragonesos, sobre la toponímia d'aquests noms han d'ésser consultades amb molta cautela. Entre els estudis moderns, el Sr. Dolç analitza els d'A. Schulten i de G. Thiele. Diu que ha aprofitat en la seva tesi tot el material reunit fins als nostres dies i que ha aplicat a l'estudi d'aquests topònims els procediments històric, arqueològic, epigràfic, literari i lingüístic. No poques de les dificultats de la toponímia celtibèrica de Marcial, acaba dient el Sr. Dolç, segueixen sense solució. No pocs problemes resten avui tan intactes com abans.

Intervenén el Sr. J. COROMINES (podria haver-hi relació entre *Vatinesca* i *Briviesca*, aquest derivat del topònim medieval *Birovesca*; molts noms de lloc a Aragó porten el sufix *biescas*, l'etimologia del qual es podria explicar pel *vescus* llatí) i el PRESIDENT (felicita el Sr. Dolç per haver obtingut el Premi Bonay de l'I. E. C.). — CARMÉ BOYÉ, Secretari.

14 maig 1954: Art i Arqueologia. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El Sr. LL. BONET I GARÍ exposa la seva comunicació sobre *L'obra d'Antoni Gaudí*. Després d'un breu record biogràfic, en el qual es fixa sobretot en els estudis de Gaudí a Barcelona i en els seus contactes, com a ajudant, amb els arquitectes Villar, Fontserè i Martorell, intenta de fer una classificació de les seves obres: a) obres d'influència mudèjar, com la del carrer de les Carolines; b) obres goticitzants, com les de León, Astorga; c) obres barroquitzants, com les cases Calvet, Milà, Batlló; d) edificis orgànics, com la cripta de l'església de la Colònia Güell i el temple expiatori de la Sagrada Família. No essent possible de parlar de totes les construccions de Gaudí, el Comunicant descriu i analitza el palau Güell del carrer Nou, el col·legi de les Teresianes del carrer de Ganduxer, la cripta de l'església de la Colònia Güell, etc.,

1. Aquesta comunicació és un resum d'una part de la tesi doctoral del Sr. Dolç, publicada a Barcelona, el 1953, sota el títol *Hispania y Marcial (Contribución al conocimiento de la España antigua)*.